

Spreektekst

In december vorig jaar hebben wij hier een ambitiesnota vastgesteld, waarmee we hebben besloten dat we ons cultuurbeleid anders in gaan richten, en dat we dat budgetneutraal willen doen.

We hebben toen ook geconstateerd dat we dan een frisse en creatieve kijk nodig op hoe we om gaan met ons geld. Die vindt u in dit beleid.

In dit beleid gaan we niet bezuinigen om onze eigen gemeentelijke kas te spekken. Sterker nog: we gaan helemaal niet bezuinigen op cultuur. We gaan wel het geld anders inzetten.. Met het huidige budget, anders ingezet, gaan we:

- Investeren in het lokale, dorp en wijkgerichte verenigingsleven, dicht bij onze inwoners.
- Structureel geld vrijmaken voor Xpress, het lokale cultuureducatie programma dat in schooljaar 2021/2022 is gestart met incidentele middelen gekregen door het Rijk (NPO gelden) en dat vakdocenten in de klas brengt.
- Kunst en Co bovenal positioneren als platform en verbinder voor cultuur.

Het beleid zoals dat hier nu ligt, is tot stand gekomen met alle culturele organisaties, en zoals u heeft kunnen zien in de brieven is er ook algemeen enthousiasme over.

Gaat het op sommige plekken pijn doen? Ja, ongetwijfeld. Maar we gaan er komend jaar samen aan werken om dit een goede plek te geven. 2024 is een overgangsjaar waarin we juist extra geld willen inzetten. Zodat we samen met alle partijen toe kunnen groeien naar de nieuwe situatie, zodat zij weten wat voor de periode 2025-2030 inhoudelijk hun koers is en zonder dat zij financieel in de problemen komen. We gaan dat samen met hen doen.

We willen naar een transparant model toe, passend bij ons bestuursakkoord waarin dat een van onze kernwaarden is.

Of je nu een vereniging, stichting of een commerciële partij bent: als je gebruik maakt van ons maatschappelijk vastgoed, hanteren we voor iedereen dezelfde voorwaarden en dezelfde tarieven.

Voor wat betreft de bijdrage van mevrouw van Summeren:

Vanuit het verleden heeft Kunst & Co een duidelijke rol als Centrum voor de Kunsten en het presenteren van eigen aanbod aan culturele lessen. Daar heeft ze de afgelopen jaren op een mooie wijze invulling aan gegeven, in lijn met de gemeentelijke opdracht van de afgelopen jaren

Kunst & Co heeft daarnaast heel goed werk verricht in het verbeteren van cultuuronderwijs onder schooltijd. Ook zijn projecten opgezet om kunst en cultuur de wijken in te brengen, inwoners erbij te betrekken en zo zichtbaar te maken wat de sociale waarde van cultuur is. Daar is grote waardering voor.

Kunst & Co brengt als culturele instelling dus lokale vraag en aanbod op het gebied van kunst en cultuur bij elkaar.

Naast dat Kunst & Co zelf docenten inhuurt om haar eigen lesaanbod te geven, biedt zij ook fysieke ruimtes in gebruik aan andere cultuurmakers en docenten die daar eigen aanbod verzorgen. Voor hen geldt een beperkt huurbeleid. Geven zij bijvoorbeeld lessen aan kinderen onder de 21 jaar dan hoeft er geen huur betaald te worden. Hierin wijkt Kunst & Co af van wat op andere locaties die in

eigendom zijn van de gemeente de werkwijze is. En dat hebben we de afgelopen jaren als gemeente ook toegestaan.

Met het nieuwe cultuurbeleid staan we voor een duidelijk ander accent in de opdracht voor Kunst & Co. We willen blijven investeren in de Stichting als cultureel platform: een verbinder tussen alle partijen in het culturele veld onderling en met sectoren daarbuiten. En Kunst & Co als organisatie die cultuureducatie op en rondom scholen stimuleert met programma's als Xpress.

De traditionele rol als Centrum voor de Kunsten zoals deze de afgelopen jaren is uitgevoerd willen we loslaten: wel het aanbod van lokale makers met fysieke ruimtes en samenwerkingsverbanden faciliteren, maar hen zelf dit aanbod laten bepalen, inclusief zaken die bij het ondernemerschap horen, zoals acquisitie en marketing. Net zoals op andere plekken commerciële aanbieders dat ook moeten doen.

Daarbij past ook een andere werkwijze.

Zoals het betalen van huur door aanbieders, waarmee Kunst & Co inkomsten binnenkrijgt. Voor ons is dat een logische stap.

Want nu is het zo dat Kunst & Co huur betaalt aan de gemeente tegen een maatschappelijk tarief. Deze huur wordt ook nog eens 100% door de gemeente gesubsidieerd vanuit het cultuurbudget. Om haar activiteiten – waaronder ook het lesaanbod – mogelijk te maken ontvangt Kunst & Co aanvullend een exploitatiesubsidie.

En, moeten we vaststellen, met al die subsidie die wij verstrekken, zijn de leskosten niet lager dan bij andere aanbieders. Dus het argument dat het lesaanbod van Kunst & Co zorgt voor laagdrempeligheid tot cultuur, klopt in ieder geval niet vanuit financieel oogpunt. Een voorbeeld:

U heeft tijdens het inspreken vorige week gezien wat de tarieven zijn van de muziekverenigingen in onze gemeente:

- In voormalig Landerd varieert het tussen €340 en €430 voor 34-38 lessen per jaar (dat is zo'n 11 euro per les)
- In voormalig Uden varieert het tussen €550-€559 voor 36-37 lessen per jaar (ruim 15 euro per les)

Gekeken naar de leskosten bij Kunst & Co voor het bespelen van een muziekinstrument (tarieven zijn gelijk bij alle instrumenten) dan zitten deze kosten als volgt:

- Voor jeugd t/m 20 jaar €720,- voor 36 weken 30 minuten per les (20 euro per les)
- Voor volwassene €1181,- voor 36 weken 30 minuten per les (32 euro per les).

Dit is de huidige situatie. We zien dat het de verenigingen zijn die zorgen voor de laagdrempeligheid. Dat is ook de reden dat we juist extra willen investeren in die verenigingen met dit nieuwe beleid. Zowel met oog op financiële laagdrempeligheid als om bij te dragen aan andere doelstellingen: stimuleren sociale samenhang en lokale identiteit.

De aanbieders waar wij het over hebben bij Kunst & Co zijn commerciële aanbieders. Maken we een vergelijking met aanbieders die elders in onze gemeente huren dan toont een voorbeeld:

Muziekfabriek D-Joiz (gevestigd Handelshuys), voor 36 lessen gitaar van 30 minuten:

- jeugd €828 (23 euro per les)
- volwassenen €1002,- (ruim 27 euro per les)

Je ziet dat hun tarieven vergelijkbaar of zelfs lager liggen dan die van Kunst & Co.

En dat terwijl de docenten die ingehuurd worden door Kunst & Co indirect wel profiteren van de subsidie.

We horen bijvoorbeeld ook dat aanbieders weg gaan bij andere locaties (MFAs, bijvoorbeeld, of het Handelshuys) omdat ze bij Kunst & Co geen huur hoeven te betalen, en acquisitie en leden werven niet nodig zijn. Dat snappen we, maar het maakt het speelveld wel ongelijk.

Ook in de MFA's en wijkcentra vinden namelijk culturele en creatieve activiteiten plaats en komen culturele verenigingen en stichtingen voor repetities/lessen. Daar wordt ook huur gevraagd.

Er is dus ongelijkheid in het speelveld en daar willen we met het nieuwe beleid meer balans in brengen.

Met het nieuwe beleid maken we allereerst een inhoudelijke keuze om de focus van Kunst & Co te verleggen naar die van cultureel platform, coach en verbinder.

Met een frisse blik kijken we daarnaast hoe we het pand de komende jaren in kunnen blijven zetten als culturele broedplaats. Ruimtes blijven beschikbaar voor cultuurmakers, maar wel tegen voorwaarden die aansluiten bij de markt.

Zij gaan zelf daar hun aanbod positioneren en aanbieden en bepalen zelf de hoogte van het lesgeld dat ze dan ook zelf innen. Zo maken we het systeem transparant én maakt het voor een cultuurmaker financieel gezien niet meer uit of deze gebruik maakt van Kunst & Co of een wijkgebouw.

In plaats daarvan kan de keuze gemaakt worden op basis van inhoudelijke keuzes: waar zit mijn doelgroep, waar is op het gewenste moment plek?

Daarnaast haalt Kunst & Co aan dat het zelf organiseren van lesaanbod zorgt voor een diversiteit in het culturele aanbod. Ook wij zien dat er door Kunst & Co op tal van disciplines cursussen en workshops worden gegeven. En dat heeft de organisatie de afgelopen jaren ook prachtig neergezet. Echter, we zien ook dat andere organisaties in de markt ook gegroeid zijn in aanbod. Zo hebben de muziekverenigingen hun aanbod uitgebreid en is het daar mogelijk om les te krijgen in gitaar, viool, piano, drums en zang.

En wie aan de slag wil met drama/theater kan ook aansluiten bij vereniging Naat Piek. Zorgt een andere inrichting van Kunst & Co en het lesaanbod aldaar dus voor een grote verschraving van aanbod: wij denken dat het meevalt.

En je hoort ons ook niet zeggen dat het er niet meer mag zijn. We zien zeker nog een rol voor Kunst & Co in het faciliteren en stimuleren van aanbod, maar wel op een andere manier. Ook wij zien de toegevoegde waarde van het samenbrengen van verschillende disciplines in 1 pand: hen verbinden zodat er ook leuke gezamenlijke activiteiten ontstaan.

Dat past ook bij de rol van platform en coach zoals we deze voor ogen hebben. Maar elementen die horen bij het ondernemerschap zoals het tarief bepalen, acquisitie en lesgeelden innen: dat willen we terug leggen bij de zpp-ers.

Kortom, we streven met het nieuwe beleid naar een nieuwe balans en maken daarin andere keuzes.

- Aan de ene kant laagdrempelig beschikbaar stellen van het aanbod

- Maar tegelijkertijd willen we gelijke uitgangspunten voor gebruikers/huurders van maatschappelijk vastgoed dat in bezit is van de gemeente.

Daarmee is deze werkwijze dus een logische component in ons nieuwe beleid.

Hoe zijn we tot de doorrekening van het verwachte inverdieneffect bij Kunst & Co gekomen?

(zie ook meegestuurd excel-bestand)

We hebben bij Kunst & Co hun actuele verhuurschema opgevraagd en daarnaast intern bij de afdeling vastgoed de plattegronden van de beschikbare ruimtes, inclusief vierkante meters, verzameld.

Vervolgens zijn we op basis van die gegevens gaan rekenen, waarbij we wel moeten benadrukken hierin heel voorzichtig te zijn geweest:

- Ruimtes die Kunst & Co gebruikt als kantoorruimte of voor eigen activiteiten (Inc, creatieve werkplaats) zijn niet meegerekend
- Ruimtes die op dit moment niet in gebruik zijn, zijn ook niet meegenomen
- Het verhuurschema bestaat daarnaast uit blokken van dagdelen (ochtend, middag, avond). Als een blok aangevinkt was (dus in gebruik) is daarvoor maar 1 uur gerekend. Terwijl dit er in de praktijk ook 2,3 of 4 kunnen zijn.

Alle documenten, inclusief de berekeningen, zijn ook gedeeld met Kunst & Co. Over de berekening hebben wij vervolgens geen bericht teruggekregen dat daar vraagtekens bij worden geplaatst. Dit signaal is niet eerder gedeeld.

Wel is gedeeld dat Kunst & Co risico's ziet dat ze de inverdieneffecten niet halen omdat docenten wegtrekken uit het pand. Daarop zijn diverse gesprekken gevoerd waarin ook is bekrachtigd dat 2024 een overgangsjaar is en dat we gezamenlijk goed in de gaten willen houden hoe dat jaar en de jaren daarop de verhuur zich ontwikkelt. Loopt het inderdaad niet zoals gehoopt dan is ook aangegeven dat we als gemeente als verhuurder van het pand ook een rol zullen pakken. Kunst & Co zal dan minder ruimtes hoeven huren van de gemeente en daarmee zullen hun huurkosten verlaagd worden.

Gaan we niet op stoel van de bedrijfsvoering zitten?

Als gemeente zijn wij subsidieverlener. Dat doen wij op basis van ons beleid en inhoudelijke doelstellingen die we willen behalen. Daar mogen we ook voorwaarden aan koppelen, zowel vanuit de kant van subsidiëring als vanuit verhuur. Dit doen we ook bij andere organisaties, zoals beheerstichtingen.

Niet voor niets is de verandering die we vanuit Kunst & Co voorstellen allereerst een inhoudelijke keuze, gevolgd door een voorstel van financiële uitwerking.

Overzicht participatietraject en contactmomenten

Cultuurcafés ronde 1: 4 en 13 juli 2022

Cultuurcafé ronde 2: 7 september 2022

Cultuurcafés ronde 3: 12 en 19 september 2022

Cultuurcafés ronde 4: 27 februari en 1 maart 2023

Daarnaast zijn er nog separate gesprekken gevoerd met zowel de muziekverenigingen: 15 en 22 februari 2023 als met de professionele culturele instellingen in de periode april – mei 2023.

Specifiek met Kunst & Co is er gesproken over dit beleid op:

- 6 april (bestuurlijk)
- 13 juni (ambtelijk)
- 31 augustus (bestuurlijk)

Daarnaast heeft Kunst & Co tussentijds dus de berekeningen toegezonden gekregen net zoals de concept beleidsnota en kans gehad daar schriftelijk op te reageren. Daar hebben zij geen gebruik van gemaakt.